

A n m o d n i n g

til det Bergenske Musæums Velhyndere, om at
forskaffe Musæet Natur-Gjenstande, som fanges
i Søen.

Overbeviist om at mange af det Bergenske Musæums Velhyndere, som hoe ved Søekysterne, med Fornsielse vilde soge at forskaffe Musæet adskillige af de samme steds forekommende Naturgjenstande, naar de kunde vare underrettede om, hvilke Sager der kunde være onskelige for Musæet, og hvorledes disse forelsobigen skulde behandles, har jeg gjort følgende Optegnelser til Underretning og Veiledning i saa Henseende, hvorhos jeg, stolende paa den Forekommenhed, en mangeaarig Erfaring har viist mig at Musæet tor gjore Regning paa, tillader mig at anholde om velvillig Bistand til Forsegelse af Musæets Naturalie-Cabinet.

Naar store Fiske fanges, saasom: Hvalfiske, Brygder, Sprin gere, Størjer, Haakjerringer, Haabrande, Klumpfiske, Øveiter, Niser, Langer, Bredslabbe, Skater &c., iagttaages følgende:

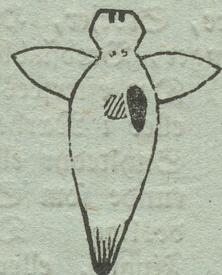
- 1) Det eftersees noiagtigt, om der udvendig paa Huden, især under eller i Nærheden af Brystfinnerne og Bugfinnerne, har fastsuget sig Smyltdyr eller saakaldte Fiskelus, Øveiser &c., af hvilke nogle ere runde som Skæl, andre lignende Krebs, Marsauer, Rumpetrold og deslige. Disse Smyltdyr astages da forsigtigen enten med blotte fingre, eller med en tilspidset og vel afrundet Træpind, og fastes i en Kop med først Søevand, hvori de, naar Søevandet dagliggen ombyttes, kunne holdes levende i 4 à 6 Dage. Ligeledes eftersees i Fiskenes Tokn eller Gjeller og indvendig i Munden paa Hvalfiskenes Kjævebeen, om ikke saadanne Smyltdyr der findes, i hvilke tilfølde de astages og behandles paa samme Maade. Paa Brygderne fastsuge sig store Orme, lignende Alal; de ere indtil $1\frac{1}{2}$ Al. lange.

M,

2) Fiskenes Mave opstjøres, og dersom der i samme findes i nogenledes ufordærvet Tilstand Fiske, Orme, Insecter, eller andre Dyr, eller nogen anden mærkelig Ting, som de have nedslugt, da forvarer deslige Ting i Brændeviin. Er det af det Slags Fiske, som føde levende Unger, og saadanne findes i Moderen, bevares de tilgeledes i Brændeviin, om de ere smaae.

Naar Sælhunde (Robbe) og Oddere fanges, opstjøres og undersøges deres Maver og Indvolde, saaledes som oven til er anført om Fiske under No. 2.

Naar Fissegarn eller Liner optages af Dybet, da undersøges om der i eller ved samme har fastet sig, og med samme folger op til Baaden enten smaae ualmindelige Seedyr (Fiske, Orme, Insecter, Bloddyr &c.) eller Sæplanter. Forsaavidt disse ere usædvanlige, aftages de, og de levende Dyr hensettes i Sævand, hvori de kunne forvareres nogle Dage, naar Sævandet daglig ombyttes. Siden forvares de i Brændeviin. Sævæxter opbevares derimod blot i frie Luft, hvori de snart torres. Naar Sætræer faaes, maa Roden ikke frarives disse, men folge med samme. Paa den Tid Hvalfiske sværme om i Søen estersees noie, om der ikke med Sildegarnene folge smaae Rejer og et Slags Hvalfiske-Ålat, der i naturlig Størrelse ses saaledes ud. De bestaae af en blod, geleeagtig Materie, og maae derfor behandles med Forsigtighed. Dette Slags Ålat findes undertiden om Hosken i utroelig Mængde oppe i Vandskorpen i Bugter og Bige ved Hæklandten.

Naar Hummer- eller Hale-Teiner optages, estersees om der ikke i disse har samlet sig smaae usædvanlige Fiske, Orme, Insecter, eller andre Dyr, hvilke da udtages og bevares paa foranforte Maade.

Naar der fastes med Nod, eller Lærenod opträffes,
lagtages det Samme. I Læverperne fanges siundom blandt Læren et
Slags sjeldne Sild af usædvanlig Størrelse, kendetige paa 5 à 6 i en
Rad staaende Pletter paa Siderne.

Ubekjendte eller sjeldne Fiske, som enten fanges med de al-
mindelige Fiskeredskaber, eller som efter stærkt Stormveir findes opdrevne
paa eller ved Søkysterne, bedes opbevarede for Musæet, de mindre Fi-
ske indtil $\frac{1}{2}$ Als. Længde i Brændeviin, og de større enten ferske, eller
nedlagte i Salt, eller vindtorrede, alt efter deres Størrelse og Bestaffen-
hed, samt Afstanden mellem Bergen og de Steder, hvor de erholdes.

De saaledes samlede Naturgjenstande (Sætræer, Sæplanter &c.,
som skulle torres, undtagne) bedes snarest muligt indsendte til Underteg-
nede, bevarede i Sævand, dersom Leilighed gives saa hurtigt, at de
kunne ventes at fremkomme levende, eller ubedærvede, men ellers opbe-
varede i almindeligt Kornbrændeviin. Sævæxterne &c., som skulle torres,
kunne senere indsendes, naar Leilighed gives.

Bergen den 28de Decbr. 1839.

W. F. K. Christie,

Told-Inspecteur.

Som sjeldne Fiske nævnes:

1. Vaagmør, som i Finnmarken skal kaldes
Sølvfisk.

2. Sild-Turst eller Sild-Konge.

3. Gjeldtay, idm skal fiskes i Alten-
elevn.

Duse maatte opskjores i Bügen; Ind-
voldene forsigtigent udtages og opbevares

i Brøndevün, men selve fiskene
vel sættes i Brüjen, gunden og
gjedderne, samt udværdes vel
bedokkes med salt og nedligges
i totte kurfer.

5. Havhest. See Pontoppidans Norges
nat. Historie, 2 d. s. 84.

6. Sild= Lødde, den mindste, 2 a 3 Tom.
"mer lange, blanke Lødde."
No 5 og 6 opbevares i Brøndevin.

7. Swordfisk.

8. Harkval, eller Eenhjørning.

9. Vagn.

10. Brijde.

Af No 7 — 10 ønskes enten blot Hove-
derne, efterat hovedet er løsledigen afskra-
bat og de ere vel indgredne med Salt,
eller, om muligt, ~~stætte~~ Beenvaderne
enten hele eller forsigtigere delte
i 3, 4 eller flere dele, ligefedes med
løsledigen afskrabet hoved og vel in-
gredne med salt. — Ormez apparet
skellet af en Hvalros, behandlet

paa samme Maade, vilde vore meget
orskeligt. — Saadanne skelletter kunne
forsyndes over paa Dekket over Fugerne
af et faste, ~~o~~ ~~og~~ nogen Indspilning der Brødkning.